



Eleonore  
Holmgren

VIIMEINEN  
KESÄ

MINERVA



Viimeinen kesä



Eleonore  
Holmgren

# VIIMEINEN KESÄ

Ruotsin kielestä kääntänyt  
Katariina Kallio

  
*minerva*  
MINERVA KUSTANNUS  
HELSINKI



Ruotsinkielinen alkuperäisteos

Eleonore Holmgren: *Sista sommaren*, 2021

© 2021 Eleonore Holmgren by Agreement with Enberg Agency

Suomenkielinen laitos

© Minerva Kustannus, 2023

Minerva Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Suomennos: Katariina Kallio

[www.minervakustannus.fi](http://www.minervakustannus.fi)

Kannen kuvat: iStock

Kansi: Jatta Hirvisaari / Taittopalvelu Yliveto Oy

Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-375-666-3

Painettu EU:ssa

## 1. luku

# Britta

NYT KAIKKI ON jo niin lähellä, että hän pystyy melkein kuulemaan tutut äänet ja tuntemaan Lindön tuoksut. Ne, jotka tekevät ihmisen onnelliseksi.

Toistaiseksi suunnitelma on sujunut täydellisesti, vain viimeinen silaus puuttuu. Väsymys painaa jo, mutta hän onkin ollut aamuviihdestä jalkeilla. Tai odotti hän kuuteen, ennen kuin kävi suihkussa ja pesi tukan, ettei häiritسی naapureita. Vanhat putket vinkuvat ja ulvovat tolkkuttomasti aina kun laskee vettä, eikä hän ole niitä ihmisiä, jotka häiritsevät naapureita turhan päiten.

Varaston avaimet ja ohjelista ovat siististi muovitaskuissaan keittiön pöydällä, joka aiheella on oma värinsä. Britta oikoo pinoa, lähinnä muodon vuoksi. Tässä taloudessa vallitsee järjestys.

Kotihoito tulee käymään. Koko hoitajan käynti ehti melkein jo unohtua, niin kiihdyksissään Britta on siitä, että pääsee vihdoinkin lähtemään. Verenpaine on tutulla tasolla, vakaa mutta hiukan liikaa koholla. Jalkaa särkee silloin tällöin, sille ei juuri mitään voi. Hoitajan poninhäntä viskoo edestakaisin, kun hän kääntelee päätään.

”Olisivatpa kaikki yli kasikymppiset yhtä virkeitä kuin sinä”, hän sanoo taitellessaan pois verenpainemittarin mansettia.

”Siitä virkeestä niin tiedä.” Vatsassa vihlaisee ikävästi, kun Britta ajattelee edessä olevaa matkaa. Miten sen oikein jaksaa? Hoitaja tekee merkintöjään ja Britta vilkuilee salaa kelloa. Sitten käy

lipsahdus, kun tulee ehdotettua hoitajalle kahvia. Yleensä hän noilla on aina kiire, mutta nyt tämä tarttuukin tarjoukseen. Keittiössä Britta huokailee ja harmittelee viivästyä, hän ei oikeastaan olisi itse edes kahvia kaivannut. Hän viskaa muutaman pikkuleivän kukalliselle lautaselle samalla, kun kahvinkeitin purputtaa. Kalkinpoistoa kaipaisi tuokin vehje. Kun hoitaja vihdoinkin lähtee, tulee kiire. Listalta on vielä muutama kohta ruksaamatta.

Tummansinisessä mekossa on rasvatahra, ja sen puhdistamisessa menee hetki. Pahimmat hän saa pois imupaperin ja silytysraudan avulla, loput hoituvat sappisaippualla ja hiustenkuivaajalla. Jotain hyötyä on talouskoulustakin, jonne isä hänet aikanaan pakotti. ”Jotta pääset hyviin naimisiin.” Siinä hän kävi sitten niin kuin kävi. Eilen Lydia Jonssonin muistotilaisuudessa Britalta putoi voileipäkakkua mekon rinnoille, majoneesipuoli edellä tietysti. Tahraa puhdistessaan Britta ajattelee ystävänsä Lydiaa, Lydia-parkaa, joka oli loppuaikoinaan pelkkä perunasäkki. Brittaa puistattaa. Kun ei vain itse tarvitsisi sillä lailla lähteä.

Hän ottaa esiin hautajaistilaisuuden painetun ohjelman, jossa on Lydian valokuva, ja sipaisee kuvaa ennen kuin panee ohjelman takaisin rasiaan muiden säästämiensä muistokirjoitusten ja hautajaiskutsujen joukkoon. Viime vuosina on saanut syödä voileipäkakkua ja pitopullaa niin alvariinsa, että hyvä kun laskea jak-saa. Hän on sydänjuuriaan myöten kyllästynyt nuutuneisiin säilykerapuihin ja syömäkelvottomiin tillinoksiin. Hänen omissa hautajaisissaan tarjotaan totta vieköön lämmintä ruokaa, mieluiten paistia, kermakastiketta ja voissa paistettuja, korppujauhoissa ja persiljassa pyöriteltyjä pariisinperunoita. Lisäksi hölskytyskurkkuja ja hyytelöä. Jos nykyään siis löytyy sellaista ravintolaa, jossa osataan tehdä kunnon ruokaa. Jälkiruuaksi kahvia ja mantelileipiä. Jos joku haluaa lasin viiniä, niin mikä hän on estämään. Hautajaisrahat on talletettu omalle tililleen. Ohjeet ovat vihreässä muovitaskussa, jonka päällä lukee ”Hautajaiseni”. Vuosien varrella



niihin on tehty muutama lisäys ja muutos, mutta edelleen kyllä käy helposti selväksi, miten hän toivoo asioiden hoituvan.

Hän ripustaa puhdistetun leningin isoon vaatekaappiin. Helminauha on jo pitkulaisessa, tummansinisellä sametilla vuoratussa kotelossaan. Hän kietoo rasian froteepyyhkeeseen ja panee sen pakastinlokeron perälle muiden korujen viereen. Jos joku varkaanrontti murtautuisi tähän kotiin, se saisi penkoa kunnolla hernepaketin ja vuosia sitten vanhaksi menneiden pakastevadelmien takaa. Iris tämän pakastinkikan kertoi, ja Iris jos joku kyllä tietää metkut, hän kun oli poliisin kanssa naimisissa.

Keittiö olisi kai pitänyt imuroida ennen lähtöä. Lattialla on murusia, eikä hän halua, että kukaan pääsee moittimaan häntä hutilukseksi. Hän vetäisee muutaman kerran lattiaharjalla, ettei joutuisi sompaillemaan kömpelön imurin kanssa. Tästäkin jo ihminen hengästyy.

Linja-automatka huolestuttaa. Viime vuonna hän nukahti keran matkan aikana ja heräsi vasta, kun linjuri oli ehtinyt jo kääntyä takaisin. Se vasta oli ollut noloa, vaikka kuljettaja olikin ollut kiltti ja hienotunteinen ja taluttanut hänet melkein ovelle asti.

Nyt ei sovi jäädä tällaisia miettimään. Hän vilkaisee ympärilleen. Jääkaappitavarat kun vielä pakkaa vetolaukkuun, kaikki on valmista. Hän on odottanut tätä päivää herkeämättä siitä alkaen, kun lähti viime kesän lopulla Lindöstä. On ollut hirveän vaikea niellä sitä, ettei hänen ole annettu palata sinne, eikä se olisi ollut oikein mahdollistakaan. Nyt hän on päättänyt ottaa asiat omiin käsiinsä. Kalliita hetkiä ei kannata hukata.

Puhelimen ääni rikkoo hiljaisuuden. On pakko rykiä monta kertaa, ettei kurkusta tulisi pelkkää raakkumista.

”Rosén.”

”Hei äiti, kylläpä sinulla kesti vastata... Ajattelin vain kertoa, että minulla on tänään kokous Tukholmassa ja poikkean illalla sinua katsomaan. Tuon ruokaa niin voidaan syödä yhdessä. Ei

ollakaan aikoihin nähty.” Tyttären ääni on stressaantunut. Susanne on yleensä kellontarkka puhelujensa kanssa: tiistaisin puoli seitsemältä ja perjantaisin viiden aikoihin. Soittaa autosta kotimatkalta töiden jälkeen ja luettelee kiireitään: työ, se pöljä asunto Espanjassa, kuoro, lapset. Miksi taivaan tähden Susanne soittaa kaikista maailman päivistä juuri tänään?

”Onko sinulla oikein asiaakin?” Britta koettaa kuulostaa neutraalilta, mutta levottomuus lepattaa rinnassa kuin ahdistunut perhonen.

”Vai niin. Tämän siitä saa kun koettaa olla kiltti ja pitää yhteyttä...” Ääni toisessa päässä muuttuu terävämmäksi, vaikka tokaisua säestääkin pikku naurahdus, kai lieventämään tarkoitettu. ”Sinä mariset aina, etten koskaan käy, ja sitten kun olisin tulossa, rupeat tuollaiseksi.”

Britta huokaa syvään ja huomaa puristavansa kuuloketta. ”On niin vaikea suunnitella, kun soitat vasta samana päivänä.”

”Mitä väliä sillä on? Ethän sinä iltaisin kuitenkaan mitään tee. Vai onko suunnitteilla jotain, mistä minulle ei ole kerrottu?”

Brittaa kylmää tyttären kepeästä äänensävyistä huolimatta. Epäileekö Susanne jotain? Miksi hän muuten tulisi tänne jos ei nuuskimaan? Tytär saa aina jollain ilveellä selville, jos hänellä on jotain tekeillä. Britta oikaisee ryhtiään ja terästä ääntään:

”Kun olen niin hirveän iltauninen, vieraista olisi mukava tietää etukäteen. Mitä ihmeellistä siinä on?”

Tulee hetken hiljaisuus. Tytär kokoaa itseään.

”Olemme lähdössä perjantaina Marbellaan ja haluaisin käväistä luonasi ennen matkaa. Kuule, nyt minua kysytään, pitää lopettaa.”

Susanne katkaisee puhelun tyyliä, aivan kuin Britta olisi soittanut ja häirinnyt häntä eikä päinvastoin. Britta jää hetkeksi istumaan puhelin kourassaan. Niin hyvin kuin hän oli kaiken miettinyt, ja viime minuutilla tulee tämmöinen särö suunnitelmaan.

## 2. luku

# Adam

ADAM ODOTTAA KÄRSIVÄLLISESTI, että Abbe alkaisi hymyillä ja siirtyisi sivuun, jotta Adam pääsee taloon sisään. Myöntäisi pilailevansa, tömäyttäisi Adamia selkään ja nostaisi sitten kätensä hänen harteilleen. Kysyisi, onko nälkä.

Mutta ei. Abbe väistelee hänen katsettaan. Sisältä huokuu lämpöä, vastakeitetty kahvi ja kynttilät tuoksuvat.

”Jennyltä menee hermo jos päästän sut sisään.” Abbe vilkaisee levottomasti taakseen ja madaltaa ääntään: ”Kun on nyt tää muku, niin oon luvannut jättää vanhan elämän taakse.” Hän katsoo hellästi rintarepussaan lepäävää lasta.

Adam ottaa pikku kätösen käteensä ja tuntee, miten lapsen lämpimät sormet kiertyvät refleksinomaisesti hänen oman jääkylmän sormensa ympärille. ”On se pirun söpö.” Sanat tulevat sydämestä.

Abben kasvot loistavat, mutta hymy hyytyy. ”Ihan tosi, saadaan lainata tätä Jennyn porukoiden taloa sillä ehdolla, ettei missään tapauksessa tavata ketään teistä. Tajuut varmaan?”

”Hei älä nyt, Abbe, mä tarviin apua. Ymmärrä nyt, tässä oon minä eikä kuka tahansa... Kai mä nyt pari yötä teidän sohvalla voin nukkua, siihen asti vain, että tilanne rauhoittuu?”

Abben käsi puristaa tiukasti kahvaa kuin hän haluaisi sulkea ja lukita oven niin pian kuin mahdollista. Katse on kiinnittynyt jonnekin Adamin pään yläpuolelle.

”Ennen olisin tehnyt sun takiasi mitä vain”, hän sanoo lopulta niin hiljaa, että Adam tuskin kuulee. ”Mutta en halua, että mut kiskotaan siihen samaan paskaan, jossa sä rämmit. En riskeeraa perhettä ja tätä, mitä koetan saada kasaan. Varsinkaan, kun sä näköjään teet edelleen duunia sille saatanan Samirille.”

Adam perääntyy alas portaita. Asia uppoaa pikku hiljaa: hän on kusessa. Abbe huutaa hänen peräänsä jotain juuri, kun hän on painanut portin kädensijan alas. Kääntyessään Adam näkee liikettä keittiön verhon takaa. Todennäköisesti Abben muija Jenny on kytännyt heitä. Paras kaveri valitsi mieluummin Jennyn kuin hänet, vaikka he kaksi ovat henganneet yhdessä melkein koko ikänsä ja vaikka Abbe tietää, miten rankkaa hänellä on ollut. Adam puristaa kädet taskussa nyrkkiin ettei näyttäisi Jennylle keskaria.

Abbe heiluttaa jotain muovikassia ja viittooo häntä palaamaan. Adam kävelee liioitellun hitain askelin takaisin portaille Abben luo. ”Ajattelin, että sun on ehkä nälkä ja tarviit syötävää. Jenny teki parit voileivät ja täällä on kokista myös.”

Muutama leipä haavoja paikkaamaan... Adamin tekee ensin mieli haistattaa paskat koko eleelle, mutta nälkä vie voiton. Hän nielee ylpeytensä ja ottaa kassin. ”Kiva. Ei sulla olisi vielä röökiiä heittää?”

”Sori, mutta lopetin kun kuulin, että on vauva tulossa”, Abbe sanoo. Hän työntää nolon näköisenä kädet housuntaskuihin, seisoo siinä ovella paljain jaloin, toinen jalka toisen päällä. ”Ajattelitko palata kaupunkiin?”

Adam ei välitä vastata. Muiden jätkien petollisuuden hän vielä kestää, mutta ei tätä, tämä on liikaa. Hän koettaa näyttää siltä kuin ei välittäisi ja kuin hänellä olisi jokin valmis suunnitelma mietittynä, mutta ei se onnistu. Niinpä hän kääntyy ja lähtee. Abbe jää takuulla katsomaan perään. Vaatii tolkkuttomasti tahdonvoimaa olla tsekkaamatta.

Hän kävelee ripein askelin mutkittelevaa hiekkatietä ilman mitään käsitystä siitä, missä on tai mihin on menossa. GPS on imeynyt puhelimen akun tyhjiin, eikä hän ole enää yhtään varma, mitä tietä pääsee bussipysäkille ja takaisin kaupunkiin. Hänellä ei ole koskaan ollut kehuttavaa suuntavaistoa, ja kun alue on täynnä ristiin rastiin meneviä teitä, on mahdotonta tietää, missä ollaan.

Kun alkaa sataa, hän juoksee metsään etsimään suojaa. Iso tie on kai tuon pikku kukkulan takana? Ainakin siitä suunnasta tuntuisi kuuluvan autojen ääniä. Hän liukastelee sileillä kivillä ja kompastelee juurakoihin. Kun hän vihdoinkin pääsee hengästyneenä mäen laelle, jalka lipeää ja hän putoaa takamuksilleen ja luisuu metri-kaupalla, kunnes tömähtää vauhdilla puun kylkeen. Selkään sattuu, samoin toiseen jalkaan. Joka paikasta tekee kipeää niin, että silmäluomien alla polttaa. Hän ryhdistäytyy silti, mies, ei mikään nössö. Kun käsi murtui kahdesta kohdasta kolmannella luokalla, hän ei edes irvistänyt. Eikä silloinkaan, kun fajja kuoli ja elämältä putosi pohja ja kaikki oli mustaa. Kun koko perhe luhistui.

Hän ajattelee Abben petollisuutta samalla, kun oikoo jäseniään puun alla. Äskeinen vaatii sulattelua. Hänen ja Abben välit eivät olleet enää ihan kunnossa silloinkaan muutama kuukausi sitten, kun Abbe lähti kaupungista muksun syntymän jälkeen. Kumpikin häipyi taholleen. Abbe oli puhunut jotain sen suuntaista, että alkaisi opiskella, panisi elämänsä kuntoon ja ottaisi Adaminkin messiin, mutta Adam halusi tehdä vielä vähän aikaa töitä Samirille. Niissä hommissa sai huomiota, eikä duunien mukana tuleva rahakaan hullummalta tuntunut. Abbe tuntui yhtäkkiä jotenkin tosi kunnolliselta ja tylsältä.

Sitten kuitenkin tapahtui se, mitä ei saisi tapahtua. Adam tyri aivan kaikki Samirin keikat, ja sana lähti nopeasti kulkemaan. Kaverit alkoivat vältellä, etteivät joutuisi hänen kanssaan tekemisiin. Useimmat eivät enää edes vastaa, kun hän koettaa ottaa yhteyttä. Sen hän vielä kestää, mutta se on liian kova pala, että Abbekin on

nyt kääntänyt selkensä. Abben kanssa on sentään hengattu kakarasta asti, he ovat olleet kuin veljeksiä.

Vaikka yhteydenpito käytännössä lakkasi sen jälkeen, kun Abbe muutti tänne, Adamista tuntui itsestään selvältä hypätä bussiin ja tulla Abben luo apua hakemaan. Kun pysäkit vilahtelivat ohi, alkoi olla helpompi hengittää: näin kaukaa kaupungista Samir ei osaisi häntä etsiä. Samir oli luvannut hänelle muutaman kuukauden aikaa kerätä kokoon rahat, jotka oli velkaa, mutta Adam ei luottanut tämän sanaan. Samir oli arvaamaton ja nopealiikkeinen, se oli nähty moneen kertaan.

Ennen tänne tuloa olisi tietysti pitänyt ottaa Abbeen yhteyttä. Tosi idioottimainen veto paukahtaa toisen ovelle noin vain. Ja mitä nyt? Hän on jossain ihme pöpelikössä keskellä umpikuollutta kesämökkialuetta.

Sade piiskaa entistä raivokkaammin. Tuuli riepottelee yläpuolella olevia oksia. Hän vetää hupparin hupun esiin nahkatakkin alta, kun pienet sadevesipurot alkavat juosta hiuksista niskaan ja selkään. Hän vapisee kylmästä ja kietoo käsivarret polvien ympärille kerätäkseen lämpöä.

Kulunut vuorokausi pyörii kuin filminä päässä, uudelleen ja uudelleen. Hän jämähtää milloin mihinkin yksityiskohtaan, kelaa eri kohtia tajutakseen, jäikö jotain huomaamatta. Sen jälkeen, kun mutsi heitti hänet pihalle, hän meni Saran luo. Epäröi hetken, ennen kuin soitti kelloa, mutta kuvitteli silti jotenkin, että jos oikein pyytäisi ja rukoilisi, Sara heltyisi ja päästäisi hänet sisään. Homma kaatui heti. Sara paiskasi sanaakaan sanomatta oven kiinni hänen naamansa edestä.

Itseäänhän Adam saa syyttää. Hän on kohdellut Saraa paska-maisesti. Ei oikein edes tee mieli muistella. Silti Saran ajattelemisen lämmittää mieltä, olo rentoutuu aavistuksen verran, kun hän muistelee heidän ensitapaamistaan yhden puolitutun luona ja sitä, kun he kävivät pari päivää myöhemmin Gamla Stanissa kahvilla.

Adam otti vain kupin kahvia mutta sai haukata Saran vaniljapullaa. Kun Sara nosti pullan nauraen hänen naamansa eteen, hän oli vähällä iskeä hampaat Saran sormeen. Hän pyyhkäisi varovasti sokerin pois Saran nenänpäästä. Kun Sara puhui, hänen kätensä lehahtelivat ilmassa kuin linnun siivet, ja kun hän innostui, ääni muuttui hiukan käheäksi. Sara kertoi haluavansa ruveta toimittajaksi, jotta voisi kirjoittaa kaikesta epäoikeudenmukaisesta, mitä maailmassa tapahtuu. Hän puhui Syyrian sodasta ja sukuelinten silpomisesta. ”Sano vain jos mun jutut väsyttää sua”, hän sanoi ja nauroi.

Saralla oli vahvoja mielipiteitä ja paljon tulevaisuudensuunnitelmia, hän luki kasoittain kirjoja ja halusi puhua politiikkaa. Hän oli aidosti kiinnostunut Adamista ja Adamin taustasta. Kuunnellessaan hän nojasi päätään käsiin ja hymyili niin, että vinot etuhampaat näkyivät. Hän jopa esitteli Adamin perheelleen. Ne olivat koko porukka samanlaisia kuin Sarakin: lämpimiä, uteliaita ja puheliaita. Adam otettiin avosylin vastaan, vaikka hän tunsikin kyllä olevansa kömpelö ja väärässä paikassa siinä seurassa. Kaikki oli niin outoa ja erilaista.

He tapailivat tiiviisti monen kuukauden ajan. Adam oli usein yötä Saran pikkuruudessa ali-alivuokrakämpässä. Saran käsi vyötärönsä ympärillä ja tuhiseva hengitys niskassaan Adam tunsikin itsensä kokonaiseksi ensimmäistä kertaa sitten fajian kuoleman. Sara riisui pois naamion, jonka Adam oli rakentanut suojakseen maailmaa vastaan, ja kun he olivat kahdestaan, Adam sai olla oma itsensä. Ajan mittaan alkoi kuitenkin yhä enemmän pelottaa, että Sara löytäisi jonkun toisen, sellaisen, joka olisi samaa maata kuin hän itse. Adamilla ei ollut mitään omia suunnitelmia.

Se, mitä hän tunsikin Saraa kohtaan, teki hänet vahvaksi ja onnelliseksi mutta samalla myös jollain lailla heikoksi. Sara oli kerta kaikkiaan liian hyvä hänelle, ja siksi kai hän alkoi käyttäytyä sikamaisesti. Sara tuli liian lähelle ja Adam pelkäsi paljastuvansa, eikä hän

tiennyt paljoakaan niistä asioista, joista Sara puhui. Ei hän lue-  
nut kirjoja, vaan tykkäsi videopeleistä ja futismatseista. Kaverei-  
den kanssa hengailusta. Sara olisi hetkellä millä hyvänsä tajunnut,  
miten tyhjänpäiväinen tyyppi hän oli, eikä olisi ikinä hyväksynyt  
sitä, miten hän tienasi rahansa. Koko suhde perustui rankasti val-  
heelle, joten oli parempi häipyä kuin tulla dumpatuksi. Adam ei  
kuitenkaan osannut katkaista suhdetta, lakkasi vain vastaamasta,  
kun Sara koetti ottaa yhteyttä, ja pysytteli poissa niin kauan, että  
Sara vihdoinkin tajusi, millainen ääliö hän oli, ja jätti sikseen. Mi-  
ten ihmeessä Adam oli edes kuvitellut, että Sara antaisi tuon jäl-  
keen anteeksi.

Tuntuu siltä, että joka ainoa tärkeä silta on poltettu. Äiti, Sara,  
kaverit, jopa Abbe. Mitä hän nyt tekisi? Menisikö kotiin? Edes  
kotia ei ollut.

Hän kaivaa innottomasti kokispullon kassista. Nostaessaan pul-  
loa huulilleen hän huomaa valtavan talon, joka häämöttää oksien  
välistä. Se kohoaa korkeuksiin jotenkin epätodellisen näköisenä,  
kuin harmaaseen sateeseen uponneena. Kai se sentään on oikeas-  
ti olemassa?



### 3. luku

# Britta

EI HAITTAA OIKEASTAAN ollenkaan, vaikka Susanne tuleeekin tänään nuuskimaan, yhden päivän viivytyshän siitä vain koituu. Huomenaamulla voi sitten ottaa kymmeneltä menevän bussin. Itse asiassa parempikin niin, Britta pohtii, kun ensipettymys alkaa laantua. Päivä sinne tai tänne ei maata merelle vie näin pitkän odotuksen jälkeen. Hän piilottaa pakkaamansa tavarat makuuhuoneen vaatekaappiin, työntää vetolaukun sängyn alle ja varmistaa, että päiväpeitto ylittää lattiaan asti. Tämäniltaisen vierailun jälkeen menee kuitenkin taas hyvä tovi, ennen kuin Susanne saa uudelleen päähänsä tulla käymään. Se antaa hyvän etumatkan.

Hän istuu nojatuoliin, kurottaa puhelimen käteensä ja valitsee tutut numerot. Iris vastaa heti aivan kuin olisi tiennyt, että Britta soittaisi juuri tällä sekunnilla.

”Joko pääsit perille?” tuttu hentoinen ääni kysyy.

Brittan into on tarttunut Iriksen, joka haluaisi seurata esimerkiksi. Iris ei ole viime vuosina jaksanut mennä Lindöhön yhtä usein kuin ennen, koska sydän on reistaillut. Ilman Iristä Lindössä on tyhjää ja yksinäistä. Kumpikin on yhtä mieltä siitä, että molempien pitää sinne jollain konstilla päästä. Nyt Iriksellä on sydämentahdistin, ja hän on talven mittaan koettanut kohottaa kuntoaan niin, että kesänvietto mökillä varmaan onnistuisi. Häneltä se luontuu muutenkin paljon kätevämmiin, sillä miniä käy siivoamassa pikku mökkiä ja kokkaa pakastimen täyteen annosrasioita. Iriksen ei

myöskään tarvitse pyydellä lupia saadakseen asua Lindössä. Toisin on Brittan laita, hän joutuu anelemaan kuin joku kakara.

Kun Britta saapui ensimmäistä kertaa Lindöhön, Iriksellä oli jo siellä talo, ja niin heidän elämänsä alkoivat kietoutua yhteen. Yhteys on vain tiivistynyt vuosi vuodelta eikä pelkästään Lindössä vaan myös kaupungissa. He asuvat täälläkin vain kivenheiton päässä toisistaan ja soittelevat monta kertaa päivässä, olkoonkin, että uutta puhuttavaa on vain harvoin.

”Ajatella, että tämä hetki vihdoin koittaa. En olisi vielä syksyllä uskonut”, Iris sanoo, kun Britta on kertonut lähdön lykkääntyvän päivällä. ”Luulin jo, että olit mennyt päästäsi sekaisin, kun puhuit Lindössä asumisesta. Kun et ressurka kävelemäänkään pystynyt, niin kipeä se sinun jalkasi oli.”

”Kyllähän sinä tiedät, mitä siitä seuraa, kun minä jotain päätän.”

”Tiedän totisesti.” Iris nauraa. ”Olen kyllä toisaalta sitä mieltä, että saisit odottaa lämpimämpiä ilmoja. Tämä kevät on ollut tavatoman kylmä. Maltaisit nyt ainakin pari viikkoa vielä.”

”En halua odottaa enempää.”

”Tulen perässä niin pian kuin voin, lupaan sen. Pirauta vielä aamulla ennen kuin lähdet, ihan tiedoksi.”

Britta levittää viltin jaloilleen ja ottaa lepoasennon nojatuolisissa. Hän huokaa raskaasti muistellessaan sitä onnetonta päivää, jolloin kaikki olisi voinut loppua tuosta vain. Pääkallokelistä oli toki jo varoiteltu, vaikka oli vasta lokakuun loppu, mutta hän ei kestänyt enää sisällä istumista vaan kaipasi päivittäisiä kävelylenkkejään korttelin ympäri. Lopulta kärsivällisyys petti.

Hän ei ehtinyt ovenedusporrasta pidemmälle. Talonmiehen laiskuri oli taas pihistellyt hiekoituksen kanssa. Britta liukastui pahasti ja jalka jäi alle. Toisen kerroksen nuoripari soitti ambulanssin. Tyttö tuli hänen kanssaan ensiapuun ja piti häntä kädestä siihen asti, että Susanne leuhotti paikalle tukka pystyssä ja takki auki kuin purje. Britta ei jaksanut kivultaan kommentoida näkyä.

Jalasta oli harmi kyllä katkennut pari luuta, jotka oli kiinnitettyvä tapeilla oikeaan asentoon. Hän pääsi saman tien leikkaukseen, ja muutamaa minuuttia ennen nukutusta hän sai etiäisen. Ehkä syy oli kipulääkeruiskeissa, mutta hän oli näkevinään selvästi itsensä makaamassa sängyssään Lindössä. Näytti ihan siltä kuin hän nukkuisi – vaikka kuolluthan hän varmaan oli – ikkuna auki, sanaristikko vieressään. Pihan iso jasmike sai koko huoneen tuoksumaan. Hän kuuli selvästi kahinan, kun tuuli heilutti puiden latvuksia. Miltei näkymättömän kesäsateen kostuttama ilma hyväili hänen poskeaan. Oli rauhaisaa ja kaunista, todellista ja epätodellista yhtäaikaan. Hän koki olevansa täynnä suurta rauhaa ja voimakasta päättäväisyyttä. Hän tiesi nyt, kuinka hänen elämänsä päättyisi, ja senkin, että piti varmistaa vielä viimeinen kesä Lindössä. Hän halusi kokea koko sen ihanuuden vielä kerran.

Hän mietti pitkään toipilasaikanaan, kuinka onnistuisi, sillä ylitettävänä oli monta estettä. Jalka. Jaksaminen. Lapset. Ajatukset laukkasivat milloin mihinkin suuntaan. Oikeastaan kaikki oli kuitenkin helppoa, sillä loppujen lopuksi piti vain varmistaa, että voimat riittäisivät perille pääsemiseen. Kaikki muu kyllä lutviutuisi sitten, kun hän olisi Lindössä.

Lapset tietenkin panisivat kapuloita rattaisiin. Jo viime kesänä Susanne jaksoi jauhaa sitä, ettei antaisi hänen olla enää hetkeäkään yksin mökillä. Se oli sen nolon bussimatkan jälkeen. Britta ei saanut koskaan selville, kuka oli juorunnut. Hän ei ollut maininnut asiasta kenellekään muulle kuin Irikselle, eikä Iris ollut lörpötellyt, siitä Britta oli täysin varma. Asiaa ei auttanut sekään, että lapset tiesivät hänen huimauskohtauksistaan ja ajoittaisista kivuista sydämen seutuvilla.

Susanne kävi katsomassa häntä sairaalassa leikkauksen jälkeen. Vierailu oli jo melkein ohi, kun Britta otti aiheen ensimmäistä kertaa varovaisesti puheeksi tyttärensä kanssa. Susanne vaihtoi jo jalkaa puhelin kädessä ja takki päällä.

”Ajattelin mennä ensi kesänä Lindöhön asumaan niin kuin aina.”

”Ai tuolla jalalla?” Ensin Susanne nauroi, mutta tajuttuaan, että Britta oli tosissaan, hän alkoi rähjätä ja selittää, ettei Brittan jalan murtuminen ollut johtunut liukastumisesta vaan huimauskoh-  
tauksesta. Ihan kuin Britta ei itse olisi tiennyt, miten asiat olivat!

Lapset sanoivat jääräpäisesti ei, vaikka hän kuinka vetosi heihin. Ilman seuraa häntä ei Lindöhön päästettäisi. Britta ei ollut eläis-  
sään kuullut mitään yhtä typerää: ei kai hän lasten lupaa tarvinnut. Hän oli tietääkseen yhä syyntakeinen eikä tarvinnut holhoo-  
jaa. Tämä toteamus ei toiminut aivan toivotulla tavalla. Susanne mutisi jotain sellaista, että sekin asia olisi kyllä järjestettävissä.

Britta päätteli, että hänelle jäi vain yksi vaihtoehto: piti len-  
tää tutkan alapuolella, kuten hän oli aina tehnyt halutessaan pitää  
päänsä. Niinpä hän alkoi treenata hullun lailla. Hän alkoi vahvis-  
taa jalkaa ja luita keskittyneesti ja määrätietoisesti. Hän pakottau-  
tui kestävämpään tappavan tylsät treenit lääkintäjumpparin kanssa,  
harjoitteli joka aamu ja ilta raskas kirjepaino käsipainonaan saa-  
dakseen käsivarsiin lisää voimaa ja käveli portaat ylös ja alas. Ja en-  
nen kaikkea hän suunnitteli. Voi sentään miten monta listaa syntyi  
jalan murtumista seuranneiden päivien, viikkojen ja kuukausien  
aikana. Nyt kun kevät vihdoon koitti, hän oli erinomaisen valmis.

Parasta kaikessa on, että nyt saa Iriksenkin mukaan. He juttele-  
vat joka päivä tuntikaupalla kaikista mukavista asioista, joita ovat  
yhdessä maalla kokeneet, ja kaikesta, mitä haluavat vielä tehdä, en-  
nen kuin on liian myöhäistä. Yleensä kovin varovainen Iris on jopa  
rohkaissut Brittaa nousemaan lapsia vastaan ja lähtemään salaa.

”Vaikka kyllä minua huolestuttaa, kun ajattelen, että sinä olet  
ihan yksin siellä isossa talossa.”

”Olen minä ennenkin siellä yksin ollut.”

”Niin, mutta et sinä enää varsinaisesti tuosta nuorru.”

”Onhan minulla siellä Karlsson.”

”Ja minä. Tulen kyllä, lupaan sen.”

Britta on ajatellut kaikkea. Helmikuussa hän matkusti Lindöhön yhdessä Susannen tyttären Alexandran ja tämän poikakaverin Erikin kanssa. Lunta oli edelleen kinoskaupalla, ja Britta joutui odottamaan autossa, että Alexandra ja Erik saivat lapioitua kulkuväylän talolle asti. He söivät keittoa, jota Alexandra oli tuonut termoksessa. Keittiön lämpöpatteri posotti täysillä, vaikka sähkölasiku Brittaa huolestuttikin. Ikkunoissa oli vesihöyryä ja puut nätisti kuurassa. Linnut parveilivat puissa Erikin ripustamien talipallojen ympärillä. Britta kätki huolellisesti muoviin käärittyjä pussikeittoja ja purkillisen punajuuria olohuoneen kaakeliuunin luukkujen taa, kun kukaan ei nähnyt. Joululahjaksi saamansa sherrypullon hän pani vitriinikaappiin.

Sitten menikin viikkoja, ennen kuin hän pääsi palaamaan Lindöhön. Kun Susannen täyteen ahdetusta aikataulusta löytyi rako, hän pystyi omistamaan Brittalle kokonaisen lauantain. Oli kaunis maaliskuun päivä, ja jopa Susanne myönsi, että Lindössä mieli lepäsi. Britta käytti tilaisuuden hyväkseen ja piilotti säilykkeitä eteisen ikkunalaudoilla oleviin Höganäs-ruukkuihin. Eipä hän kesällä ilman ruokaa pärjäisi, eikä Karlssoniakaan kehtaisi alvariinsa vaatia käymään ostoksilla hänen puolestaan, jos omat voimat eivät riittäisi.

He katsastivat tontin yhdessä. Britta pärjäsi jo pelkän kepin varassa. Kinokset olivat kutistuneet reilusti, muutama lumikello pilkisti nurmella ja ränneistä tiputteli sulamisvesiä. Britta kirjoitti yhteen kesätyölistoistaan: *Putsaa räystäskourut*. Ulkokuuressa luona oli puu kaatunut. Hän kirjoitti vihreällä kynällään: *Raivaa puu pois huussin luota*. Susanne mutisi jotain sen suuntaista, että he voisivat jonain lomapäivänä tulla auttamaan raivaustöissä, ja silloin Britta-kin voisi tulla mukaan. Britta hymyili tyttarelleen ja pakottautui kuulostamaan iloiselta ja kiitolliselta, vaikka sisällä kiehui. Yksi päivä Lindössäkö kaiken paikkaisi?

Britta on melkein torkahtanut virkatun peittonsa alle, mutta on niin mukavaa istua ajattelemassa, kuinka hyvin kaikki on sujunut ja miten hauskaa on tulossa. Mikään ei voi estää häntä kokemasta viimeistä kesää Lindössä. Ei edes jalka, jota juuri nyt jui-  
lii kiukkuisesti, siksi varmaan, että hän on ollut viime päivinä niin paljon menossa. Hän kohottautuu varovasti ja vispaa jalkaa saadakseen veren kiertämään. On toden totta hyvä, että matka lyk-  
käytyi huomiseen, tänään olisi ollut vaikea matkustaa, kun jo kenkien pukeminen olisi ollut ponnistus huolimatta siitä, että hän on ostanut uudet ja pehmeät kävelykengät, joihin jalat voi vain su-  
jauttaa sisään.



# Saako 86-vuotiaana vihdoin tehdä mitä haluaa?

Sydämeenkäyvä, lämmin ja viihdyttävä tarina odottamattomasta kohtaamisesta, sukupolvirajat ylittävästä ystävyydestä ja unohtumattomasta kesästä.

Koditon Adam pakenee huumeidiileriä ja murtautuu pii-  
lopaikkaa etsiessään epätoivoissaan Tukholman saaristossa  
sijaitsevaan taloon. Sieltä hänet yllättää 86-vuotias Britta,  
äksy ja määrätietoinen nainen, joka on vastoin lastensa tah-  
toa lähtenyt salaa yksin rakkaaseen kesäpaikkaansa.

Britta tarvitsee apua talonpidossa, joten hän antaa Adamin  
jäädä. Ensi alkuun he eivät ole sietää toisiaan, mutta pikku-  
hiljaa kasvaa ystävyys, joka muuttaa heitä molempia. Kesäs-  
tä tulee taianomainen – yksi Brittan elämän parhaita.

*Viimeinen kesä* on romaani, joka saa nauramaan ja itke-  
mään ja jonka ei halua loppuvan.

Teos aloittaa Lindö-sarjan.

**Eleonore Holmgren** on tiedottaja, jonka esikoisromaanin  
*Viimeinen kesä* on ollut jättimenestys Ruotsissa. Myös  
sarjan toinen osa jatkaa myynti- ja arvostelumenestystä.  
Kirjojen käännösoikeudet on jo myyty useisiin mai-  
hin. Holmgren asuu perheineen Uppsalassa.

84.2

Kannen kuvat: iStock

Kansi: Jatta Hirvisaari/Taittopalvelu Yliveto Oy

  
*minerva*  
www.minervakustannus.fi



ISBN 978-952-375-666-3

